

Evropská
komise

Rozvoj dovedností pro trh práce

Závěry z Rigy Evropská spolupráce v odborném vzdělávání a přípravě 2015–2020

Kdo chce hrát aktivní úlohu na evropském trhu práce dneška a zítřka, potřebuje kvalitní dovednosti. Příležitost rozvíjet po celý život správné dovednosti flexibilními způsoby učení poskytnou zájemcům modernizace odborného vzdělávání a přípravy (OVP).

V rychle se měnící globální ekonomice bude záležet na rozvíjení dovedností a jejich náležitém využívání. Do značné míry to určí naši schopnost podporovat inovace a růst a udržovat vlastní sociální model. Evropa musí svým lidem dodat správné dovednosti, aby mohli hrát aktivní roli na trhu práce a ve společnosti. Jako příspěvek na úrovni EU byla předložena nová agenda dovedností pro Evropu, aby této politické debatě udávala směr a poskytla členským státům konkrétní oblasti k činům a spolupráci.

Pokud jde o dovednosti pro trh práce, zde nacházejí své uplatnění odborné vzdělávání a příprava (OVP). Předpovědi v několika členských státech naznačují, že lidí s kvalifikací OVP bude nedostatek. Přesto pro řadu mladých lidí a jejich rodičů zůstávají počáteční OVP až náhradní variantou a pouze menšina pracovníků dostává příležitost k dalšímu rozvoji dovedností. OVP mohou získat na atraktivitě, pouze pokud lidé budou věřit jejich výsledkům a pokud svým účastníkům poskytnou více příležitostí získat pracovní zkušenosti a stáže v zahraničí. Osobám účastnícím se programů OVP by měly být uznávány nabyté dovednosti a jedinci, kteří získají kvalifikaci OVP, by měli mít možnost pokročit na vyšší úroveň vzdělávání či přípravy. To vyžaduje úzká partnerství s podniky, vyšším vzděláváním a výzkumem.

5 Závěry z Rigy: cílů, jak zlepšit OVP

V rámci kodaňského procesu se 20. června 2015 sešli v Rize ministři jednotlivých členských států EU, kandidátských zemí EU a zemí EHP zodpovědní za odborné vzdělávání a přípravu s evropskými sociálními partnery (EKOS, BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP) a Evropskou komisí. Společně se dohodli na závěrech z Rigy, které vytyčují „pět střednědobých cílů OVP“. Tyto klíčové cíle tvoří základ programu modernizace OVP během období 2015–2020.

1

Prosazovat učení se prací ve všech formách se zvláštním zaměřením na učňovskou přípravu, a to zapojením sociálních partnerů, společností, komor a poskytovatelů OVP a podněcováním inovací a podnikání.

Ukazuje se, že při rozvoji dovedností důležitých pro trh práce, včetně sociálních dovedností a dovedností platných pro celou řadu pracovních prostředí, je velice účinné učení se prací. Do programů na bázi učení se prací je však zapojeno pouze 25 % studentů v oblasti počátečního OVP. Jednoznačně je zapotřebí většího objemu kvalitní učňovské přípravy a učení se prací, což vyžaduje partnerství mezi institucemi vzdělávání a odborné přípravy a podniky

Evropská aliance pro učňovskou přípravu propojuje veřejné a soukromé subjekty s cílem zlepšovat kvalitu, nabídku a obraz učňovské přípravy v Evropě.

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1147&langId=cs>

Evropský pakt mládeže prostřednictvím partnerství mezi příslušnými veřejnými a soukromými subjekty podporuje zaměstnatelnost mladých lidí.

<http://www.csreurope.org/pactforyouth>

a organizacemi v oblasti trhu práce. Takováto partnerství prosazuje Evropská aliance pro učňovskou přípravu a Evropský pakt mládeže.

2

Dále rozvíjet mechanismy zajišťování kvality v OVP v souladu s doporučením o zavedení evropského referenčního rámce pro zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání a přípravy (EQAVET) a jako součást systémů zajišťování kvality prosadit stálou informovanost a zpětnou vazbu v systémech počátečního a dalšího OVP na základě učebních výsledků.

Zaměstnavatelé ve všech zemích a odvětvích musejí věřit, že pracovníci opravdu mají dovednosti, které vykazují jejich kvalifikace. Proto je třeba ve všech fázích OVP – koncepcie, učení, vyhodnocování, validace a certifikace – zaručit kvalitu a zajistit tak, aby počáteční i další OVP měly

dobré výsledky. Momentálně je vytvářen nástroj EQAVET, který má lépe podporovat kvalitu učení se prací a dalšího OVP a sledovat profesní výsledky OVP.

EQAVET je síť pro evropskou spolupráci při rozvoji zajišťování kvality v OVP za pomoci evropského referenčního rámce. www.eqavet.eu

3

Zlepšit dostupnost OVP a kvalifikací pro všechny pomocí pružnějších a otevřenějších systémů, zejména nabídnutím účinných a komplexních poradenských služeb a uznáváním neformálního a informálního učení.

Lidé dnes mají široký výběr možností, jak rozvíjet své dovednosti, od center odborného vzdělávání až po

internetové kurzy, praxi, dobrovolnictví a jiné životní zkušenosti. Aby mohli z takových příležitostí vytěžit co nejvíce, musí existovat správné podmínky – bez ohledu na to, jak jsou dovednosti získány, musejí být vyhodnocovány a validovány a musejí se započítávat do kvalifikace. Realizací doporučení o validaci neformálního a informálního učení a revizí evropského rámce kvalifikací bude služba Europass a nástroj ECVET (evropský systém kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu) podporovat otevřené a flexibilní způsoby učení.

Evropský rámec kvalifikací (ERK) vymezuje osm úrovní učebních výsledků, aby bylo možné lépe srovnávat a chápat kvalifikace napříč zeměmi a odvětvími.

Jakožto součást agendy dovedností je budován portál Europass, který obsáhne všechny on-line služby zabývající se dovednostmi a kvalifikací.

ECVET je evropský rámec kreditů za OVP, který podporuje flexibilní způsoby učení. www.ecvet-secretariat.eu

Doporučení o validaci neformálního a informálního učení vyzývá k opatřením na úrovni států umožňujícím jedincům požádat si o validaci dovedností nabytých mimo institucionální vzdělávání.

4

Poskytnout zvýšenou podporu klíčovým kompetencím v kurikulech OVP a nabídnout účinnější příležitosti získat či rozvíjet tyto dovednosti počátečním a dalším OVP.

Na konci počátečního vzdělávání a odborné přípravy by každý měl mít osvojen základní soubor dovedností v souladu s osmi klíčovými kompetencemi pro celoživotní učení. Ty tvoří základ veškerého dalšího učení a aktivního života v dnešní společnosti a na dnešním trhu práce. Programy počátečního OVP musejí kromě konkrétních odborných dovedností zajistit, aby si jejich absolventi vybudovali všechny klíčové kompetence, včetně digitální gramotnosti a dovedností v oblasti podnikání a inovací, které jsou během kariéry nezbytné a užitečné. Tato problematika se řeší i probíhající revizí evropského rámce klíčových kompetencí na základě nové agendy dovedností pro Evropu.

Jakožto součást agendy dovedností navrhla Komise záruku dovedností, aby dospělým osobám s nízkou kvalifikací, včetně migrantů, kteří přišli v nedávné době, poskytla příležitost zvyšovat si úroveň základních dovedností – gramotnosti, znalosti základních početních úkonů a digitální gramotnosti – a potenciálně všech klíčových kompetencí. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1224&langId=en>

5

Zavádět systematické přístupy a příležitosti k počátečnímu a dalšímu profesnímu rozvoji učitelů, školitelů a instruktorů v oblasti OVP jak ve vzdělávacím, tak v praktickém prostředí.

Jak dalece a jak dobře si záměrci pomocí vzdělávání a odborné přípravy osvojí dovednosti, nadále klíčovou měrou závisí na kvalitě učitelů, školitelů a instruktorů. Dobré vyučování je zásadní prvek celého komplexu, který vede k dobrým výsledkům. Učitelé zároveň hrají stěžejní úlohu při podněcování a vedení účastníků vzdělávání – podporují je, aby usilovali o vyšší úroveň kvalifikace nebo si rozšiřovali rozsah kompetencí.

Účinnými přístupy k tomu, jak podporovat členské státy při zvyšování kvality učitelů a školitelů v oblasti OVP, zejména při posilování učení se prací a učňovské přípravy, jsou výměny osvědčených postupů a vzájemné učení.

SLEDOVÁNÍ POKROKU

S podporou CEDEFOP, Evropského střediska pro rozvoj odborného vzdělávání, a ETF, Evropské nadace odborného vzdělávání, bude monitorován pokrok směrem k pěti střednědobým cílům. CEDEFOP analyzuje vývoj v oblasti odborného vzdělávání a přípravy na evropské a vnitrostátní úrovni a ETF podporuje rozvoj lidského kapitálu v transformujících se zemích.

Více informací

Odborné vzdělávání a příprava (Evropská komise):
http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/index_cs.htm

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1146&langId=en>

Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání:

<http://www.cedefop.europa.eu/cs/>

Evropská nadace odborného vzdělávání:

<http://www.etf.europa.eu/>

Úřad pro publikace

ISBN: 978-92-79-59452-6
doi:10.2767/877476

Fotografie: © Belgaimage

V případě použití nebo reprodukce fotografií, na které se nevztahují autorská práva Evropské unie, je nutné žádat o svolení přímo vlastníka autorských práv.

© Evropská unie, 2016

Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje.

Printed in Belgium

VYTIŠTĚNO NA PAPIŘE BĚLENÉM BEZ POUŽITÍ ELEMENTÁRNÍHO CHLORU (ECF)